

Sygn. akt VIII Ga 97/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 sierpnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący - SSO Piotr Sałamaj

po rozpoznaniu w dniu 26 sierpnia 2013 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym w postępowaniu uproszczonym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko Z. O.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim

z dnia 15 stycznia 2013 r., sygn. akt V GC 750/12

oddala apelację.

SSO Piotr Sałamaj

Sygn. akt VIII Ga 97/13

UZASADNIENIE

Powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniosła przeciwko Z. O. pozew o zapłatę kwoty 620,98 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 10.08.2010 r. oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych, domagając się wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym. W uzasadnieniu wskazała, iż pomimo kilkukrotnego wezwania do zapłaty pozwany nie uiścił należności z faktury VAT nr (...) z dnia 26 lipca 2010 r. z tytułu zakupu towaru oraz wykonania usługi.

W dniu 27 lipca 2012 r. Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim wydał w sprawie o sygn. akt V GNc 1472/12 nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym.

Pozwany Z. O. w zarzutach od nakazu zapłaty wniósł o jego uchylenie i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazał, że nabył od powodowej spółki używaną kserokopiarkę firmy (...), na którą udzielona została 3 letnia gwarancja. Podniósł, że w dniu 2.11.2010 r. wezwał powódkę do naprawy przedmiotowej kserokopiarki, ale powódka uzależniła ją od uregulowania zaległej faktury, w związku z czym zlecił naprawę przedmiotowej kserokopiarki firmie zewnętrznej. Następnie złożył powódce oświadczenie o potrąceniu kwoty 671 zł – z tytułu naprawy - z wierzytelnością strony powodowej dochodzoną w niniejszym postępowaniu. Pozwany podniósł, że poza uprawnieniami wynikającymi z gwarancji mógł również wykonywać uprawnienia z tytułu rękojmi za wady fizyczne rzeczy. Ponadto dodał, iż w związku z niewykonaniem przez powódkę zobowiązania wynikającego z udzielonej gwarancji poniósł szkodę, którą strona powodowa zgodnie z obowiązującym porządkiem prawnym zobowiązana była naprawić.

Wyrokiem z dnia 15 stycznia 2013 r. (sygn. akt V GC 750/12) Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim utrzymał w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim w dniu 27 lipca 2012 r. w sprawie o sygn. akt V GNc 1472/12.

W uzasadnieniu wyroku Sąd wskazał, że podstawę prawną powództwa stanowił przepis art. 535 i art. 627 k.c. W przedmiotowej sprawie bezsporne pozostawało, iż pozwany nabył od powódki kopiarkę (...) oraz okoliczność, iż w dniu 26 lipca 2010 r. powódka dokonała konserwacji ww. kopiarki oraz sprzedała Z. O. toner, wystawiając z tego tytułu fakturę VAT nr (...) na kwotę 620,98 zł. Okoliczności te znalazły potwierdzenie w zgromadzonych w przedmiotowym postępowaniu dowodach z dokumentów, które Sąd Rejonowy uznał za wiarygodne. Ponadto pozwany w żaden sposób nie kwestionował, iż wiarytelność powódki istniała w wysokości przez nią wskazanej, podnosił jedynie, iż wiarytelność wynikająca z faktury VAT nr (...) z dnia 26 lipca 2010 r. uległa umorzeniu wskutek potrącenia z wiarytelnością przysługującą mu wobec powodowej spółki.

Analizując zgromadzone w niniejszej sprawie materiały dowodowe Sąd pierwszej instancji nie podzielił stanowiska pozwanego odnośnie możliwości oraz skuteczności dokonanego potrącenia. Podniósł, że zgodnie z art. 6 k.c., to na pozwanym – jako wierzycielu w tym przypadku – spoczywał ciężar wykazania okoliczności istnienia i niewykonania zobowiązania, szkody oraz związku przyczynowego pomiędzy wyżej wymienionymi, czego nie wykazał. Przede wszystkim, pozwany nawet nie tyle nie wykazał, co nawet nie wskazał, jaki konkretnie powstał problem w trakcie używania kopiarki C. (...) CN. Ze znajdujących się w aktach sprawy dokumentów, w tym karty pracy serwisanta z dnia 4 grudnia 2010 r. wynika jedynie, że w ww. dniu wymieniony został wałek utrwalacza w urządzeniu. Na podstawie pozostałych dowodów, w tym dowodów z dokumentów oraz zeznań świadków J. T. i S. S. (1) nie sposób ustalić jaką usterką dotknięta była kopiarka, a także tego, czy naprawa kopiarki w dniu 4.11.2010 r. związana była ze zgłoszoną powódce usterką, a już tym bardziej, czy ewentualna usterka – wadliwość miała charakter wady fizycznej rzeczy, do której usunięcia zobowiązana była powódka, czy to na podstawie przepisów o gwarancji jakości czy na podstawie przepisów o rękojmi za wady fizyczne rzeczy, czy też spowodowana była innymi okolicznościami, za których skutki powodowa spółka ponosi odpowiedzialność. Tym samym pozwany nie wykazał, iż mógł skutecznie domagać się skorzystania czy to z uprawnień wynikających z rękojmi za wady fizyczne rzeczy, czy z gwarancji, a w konsekwencji nie dowiódł w niniejszym postępowaniu, iż na powodowej spółce ciążyło zobowiązanie, którego niewykonanie doprowadziło do powstania szkody.

Sąd Rejonowy pominął na podstawie art. 207 § 6 k.p.c. dowód z zeznań świadka I. H. (1), mając na uwadze, iż pozwany mógł z powyższym wnioskiem wystąpić w zarzutach od nakazu zapłaty, gdyż wniosek dotyczył osoby, która prowadziła korespondencję mailową z pozwanym – załączoną jako dowód z dokumentów do zarzutów. Ponadto wbrew twierdzeniom strony pozwanej jego uwzględnienie spowodowałoby zwłokę w rozpoznaniu sprawy, której termin oraz czas trwania, przy uwzględnieniu innych spraw w tym samym dniu, został wyznaczony i określony w dniu 3 października 2012 r. Pozwany nie uprawdopodobnił także, iż niezgłoszenie ww. wniosku dowodowego nastąpiło bez jego winy.

Rozstrzygnięcie o odsetkach Sąd pierwszej instancji oparł na treści art. 482 § 1 k.c., a o kosztach procesu na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

Pozwany wniósł apelację o powyższego wyroku zaskarżając go w całości oraz wnosząc o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu. Nadto wniósł o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Pozwany powyższemu rozstrzygnięciu zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 207 § 6 w zw. z art. 217 § 1 k.p.c., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadka I. H. (2) oraz naruszenie przepisów prawa materialnego tj.:

1. art. 556 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie w sprawie i nieuwzględnienie odpowiedzialności powoda za wadę fizyczną sprzedanej pozwanemu kopiarki IR 3100 CN,

2. art. 559 w zw. z art. 6 k.c. poprzez ich niewłaściwą interpretację i przyjęcie, iż to na pozwanym spoczywa ciężar dowodu, że wada powstała z przyczyny tkwiącej już poprzednio w rzeczy,

3. art. 577 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie w sprawie i przyjęcie, iż dla uznania odpowiedzialności powoda za wadę kserokopiarki z tytułu gwarancji, pozwany winien udowodnić, iż wada kserokopiarki powstała z przyczyny tkwiącej w niej uprzednio,

4. art. 498 k.c. poprzez jego niezastosowanie w sprawie i niedokonanie potrącenia wierzytelności powoda z wierzytelnością pozwanego tytułem szkody poniesionej przez pozwanego w związku z niewywiązaniem się przez powoda z ciążącego na nim zobowiązania wynikającego z odpowiedzialności za wady fizyczne sprzedanej rzeczy, czy też z udzielonej gwarancji.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że Sąd Rejonowy niezasadnie oddalił wniosek dowodowy o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadka I. H. (2). Wyjaśnił, że termin pierwszej rozprawy w niniejszym postępowaniu został wyznaczony na dzień 15 stycznia 2013 r., natomiast pozwany wniósł o przeprowadzenie wskazanego dowodu pismem z dnia 30 października 2012 r., a więc ponad dwa miesiące wcześniej. Wniosek ten był złożony w takim czasie, który pozwoliłby wezwać p. S.-H. na wyznaczoną już rozprawę i przesłuchać ją w charakterze świadka na tym posiedzeniu. Niewątpliwie nie doprowadziłby to nawet do opóźnienia pozostałych, wyznaczonych na ten dzień posiedzeń.

Dalej skarżący podniósł, że art. 559 k.c. modyfikuje rozkład ciężaru dowodu w razie dochodzenia przez kupującego od sprzedawcy roszczeń z tytułu rękojmi. Przepis ten ustanawia domniemanie, że wady wynikły z przyczyn tkwiących już poprzednio w rzeczy sprzedanej. Oznacza to, że na kupującym nie spoczywa ciężar dowodu, iż wada powstała z przyczyn tkwiącej już poprzednio w rzeczy.

Skarżący stwierdził ponadto, że na gruncie art. 577 § 1 k.c. nie sposób jest wywieść obowiązku pozwanego wykazania, że zgłoszona usterka miała charakter wady fizycznej, do której usunięcia była zobowiązana powódka. Wręcz przeciwnie treść tego unormowania wskazuje, że powódka była zobowiązana do usunięcia każdej wady fizycznej, która ujawniła się w czasie trwania gwarancji.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów procesu w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego oraz ocenę prawną żądania pozwu. Na aprobatę zasługiwało także stanowisko Sądu pierwszej instancji co do braku wykazania przez pozwanego istnienia wzajemnej wierzytelności zgłoszonej do potrącenia, jak również przyjęty w niniejsze sprawie rozkład ciężaru dowodu.

Modyfikacji podlegała jedynie podstawa prawna żądania odsetek ustawowych od należności głównej. Wymaga wyjaśnienia, że powód nie domagał się skapitalizowanych odsetek od kwoty ujętej w fakturze VAT z dnia 26 lipca 2010 r. żądając ich od dnia następnego po upływie terminu płatności. Stąd też rozstrzygnięcie o odsetkach ustawowych nie mogło być oparte o treść art. 482 § 1 k.c., lecz unormowanie art. 455 k.c. w zw. z art. 481 § 1 k.c.

Powyższej konkluzji o poprawności dokonanej przez Sąd Rejonowy oceny zgłoszonego zarzutu potrącenia nie mogły zmienić zarzuty i wnioski apelacyjne.

Odnosząc się do poszczególnych z tych zarzutów trzeba podnieść, że pozwany – reprezentowany na rozprawie w dniu 15 stycznia 2013 r. przez zawodowego pełnomocnika - nie zgłosił zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c. co do oddalenia jego wniosku o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadka I. H. (2) (k. 80-81). Tym samym utracił prawo powołania tego zarzutu na obecnym etapie postępowania. Niezależnie od tego zaakcentować należy, że konieczność przeprowadzenia dowodu powinna być oceniana nie tylko w płaszczyźnie art. 207 § 6 k.p.c. (a zatem czy

przeprowadzenie spóźnionego dowodu nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy), ale przede wszystkim w aspekcie art. 227 k.p.c. Jak wynika z tezy dowodowej pozwanego, sformułowanej w piśmie z dnia 30 października 2012 r., świadek ten miał zostać przesłuchany na okoliczność warunków zawartej z powodem umowy oraz odmowy dokonania naprawy gwarancyjnej kserokopiarki (k. 67). W niniejszej zaś sprawie powód nie kwestionował faktu udzielenia pozwanemu gwarancji, jak również tego, że nie dokonał naprawy spornego urządzenia, podważając jedynie zasadność domagania się przez pozwanego, w ramach zarzutu potrącenia, zwrotu kosztów z tytułu zastępczego wykonania tej naprawy. Dodać należy, że okoliczność udzielenia gwarancji wynikała z treści korespondencji mailowej powoda z dnia 30.08.2012 r. (k. 30- 31), natomiast fakt odmowy naprawy urządzenia z treści zeznań świadka J. T. (k. 80 verte). Stwierdzić zatem należy, że okoliczności, na które miał zostać przesłuchany wnioskowany świadek zostały już wykazane, tym samym przeprowadzenie tego dowodu było zbędne.

Pozwany w apelacji nie kwestionował stanowiska Sądu Rejonowego co do braku wykazania przez niego istnienia wiarygodności objętej zarzutem potrącenia podnosząc jedynie, iż obowiązek udowodnienia, że wada kserokopiarki powstała z przyczyny tkwiącej w rzeczy sprzedanej spoczywał na powodzie.

Ustosunkowując się do powyższego podnieść należy, że trafnie Sąd pierwszej instancji uznał, że to na pozwanym jako osobie, która z faktu istnienia wzajemnej wiarygodności wywodzi skutki prawnej spoczywał obowiązek wykazania zasadności zgłoszonego zarzutu potrącenia. Obowiązek ten obciążał pozwanego bez względu na podstawę prawną, z której wywodził odpowiedzialność powoda za zwrot poniesionych przez niego kosztów naprawy urządzenia. Innymi słowy to pozwany był zobligowany do udowodnienia, że w związku z wystąpieniem wady urządzenia przysługuje mu wzajemna wiarygodność objęta zarzutem potrącenia.

Nieuprawnione było przy tym odwołanie się przez skarżącego do wynikającego z art. 559 k.c. domniemania, że wada wynika z przyczyny tkwiącej już poprzednio w rzeczy sprzedanej. Pozwany bowiem pomija, że w niniejszej sprawie nie dochodził jako kupujący uprawnień z tytułu rękojmi, lecz zgłosił zarzut przedawnienia, który jest formą obrony, ale nie dochodzenia roszczeń.

Wbrew także twierdzeniom apelacji na gruncie art. 577 k.c. gwarant nie jest zobowiązany do usunięcia każdej wady, lecz takiej za którą ponosi odpowiedzialność na podstawie gwarancji (art. 578 k.c.) Jak wynika natomiast z treści pisma powódki z dnia 17 listopada 2010 r. strony nie dokonały rozszerzenia odpowiedzialności z tytułu gwarancji na wszelkie uszkodzenia niezależne od źródła ich powstania. W piśmie tym bowiem powód wskazał, że „określone uszkodzenia (np. mechaniczne, czy też wynikające z użytkowania urządzenia niezgodnie z instrukcją) nie podlegają gwarancji, a ich usunięcie możliwe jest jedynie na podstawie zlecenia odpłatnego” (k. 46).

Podniesiony przez pozwanego zarzut potrącenia zasługiwałyby zatem na uwzględnienie tylko w przypadku wykazania przez niego, że powód ponosi odpowiedzialności za istnienie tej wady. Odpowiedzialność ta byłaby zaś uzasadniona tylko w przypadku udowodnienia, że wada tkwiła już uprzednio w rzeczy sprzedanej (w przypadku uprawnień z rękojmi lub gwarancji) bądź też wykazania, że powód wykonał swoje zobowiązanie w sposób nienależyty (w przypadku roszczenia odszkodowawczego wywodzonego z art. 471 k.c.). Inicjatywa dowodowa pozwanego była natomiast w tym zakresie niewystarczająca.

W pierwszym rzędzie należy podnieść, że pozwany na gruncie przepisów o rękojmi przy sprzedaży oraz gwarancji nie był w ogóle uprawniony do zlecenia przeprowadzenia tej naprawy innej osobie. W ramach bowiem rękojmi pozwany miał jedynie uprawnienie do odstąpienia od umowy bądź obniżenia wynagrodzenia (art. 560 k.c.), w ramach zaś gwarancji do żądania naprawy, przy czym w razie bezczynności gwaranta przepisy o gwarancji nie przewidują tzw. instytucji wykonania zastępczego.

Zauważyć nadto trzeba, że pozwany powołując się na przeprowadzoną naprawę zakupionej u powoda kserokopiarki firmy (...) przedstawił fakturę VAT nr (...) oraz kartę pracy serwisanta dotyczącą naprawy kserokopiarki C. (...) CM (k. 48), a zatem innej aniżeli objętej umową sprzedaży zawartej z powodem. Ewentualna zatem szkoda pozwanego oraz

wykryta przez niego wada dotyczyła innego urządzenia aniżeli zakupionego u powoda, co czyniło zarzut potrącenia nieskutecznym.

Dodać należy, że z pisma powoda z dnia 17 listopada 2010 r. wynika, że pozwany zgłosił mu konieczność naprawy tego urządzenia w dniu 2 listopada 2010 r. (k. 45), zaś rzekoma jego naprawa została przeprowadzona w ramach wykonania zastępczego już w dniu 4 listopada 2010 r. (k. 49). Nadto powołana przez pozwanego „naprawa” polegała na wymianie wałka utrwalacza (k. 49), która to część została przez powoda dostarczona i zainstalowana w dniu 30 sierpnia 2010 r. a zatem dwa miesiące wcześniej (k. 46). Rażąco krótki okres wyznaczony powodowi do naprawy (a praktycznie jego brak) oraz okoliczność ponownej wymiany tej samej części świadczy o tym, że wolą pozwanego nie było skorzystanie z uprawnień z tytułu rękojmi lub gwarancji (w ramach których to uprawnień powód mógłby dokonać ewentualnej naprawy), lecz jedynie uchylenie się od odpowiedzialności za zapłatę.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c., orzekł jak w sentencji.

SSO Piotr Sałamaj